

УДК 373.210.36 (09)

© Танько Т.П., Тарарак Н.Г., 2018 р.

<https://orcid.org/0000-0003-3752-0539>

<https://orcid.org/0000-0001-5350-8594>

<http://doi.org/10.5281/zenodo.2620853>

Т. П. Танько, Н. Г. Тарарак

РОЛЬ ДИСЦИПЛІН ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ЦИКЛУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті досліджено роль дисциплін художньо-естетичного циклу у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Розкрито витoki ідей естетичного виховання дошкільників у світовій педагогічній думці, проаналізовано становлення системи естетичного виховання дітей дошкільного віку. Узагальнено досвід естетичного виховання дітей у закладах дошкільної освіти України та окреслено перспективи використання цих здобутків у сучасних умовах. Визначено перспективи використання дисциплін художньо – естетичного циклу у збагаченні змісту естетичного виховання дошкільників і професійній підготовці майбутніх вихователів. Проаналізовано чинники вдосконалення змісту естетичного виховання дітей дошкільного віку (формування нормативно правової бази щодо регулювання питань естетичного виховання, підготовка навчально- методичного забезпечення). Доведено, що дисципліни художньо-естетичного циклу у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти сприятимуть удосконаленню вищої педагогічної освіти та забезпечать високоякісне формування професійної компетентності випускників на довготривалу перспективу, нададуть їм змогу мати на сучасному ринку праці професійну мобільність та високу конкурентоспроможність. Визначення опанування майбутніми фахівцями дошкільного профілю блоків дисциплін з музичного і образотворчого мистецтва сприятиме вдосконаленню їх професійної підготовки, підвищенню готовності до майбутньої практичної роботи з дітьми, впливатиме на успішність вирішення ними завдань естетичного виховання малюків. У статті обґрунтовано перспективи розвитку форм і методів естетичного виховання дітей. Досліджено засоби впливу на естетичну вихованість студентської молоді, обґрунтовано ефективність впливу дисциплін художньо-естетичного циклу на процес професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Ключові слова: дошкільний заклад освіти, дитина дошкільного віку, естетичне виховання, етап, зміст, форма, метод, професійна підготовка.

Tanko T. P., Tararak N. H. The role of disciplines of the artistic and aesthetic cycle in professional preparation for future officials of preschool education. In the article the role of disciplines of the artistic and aesthetic cycle in the professional training of future educators of pre - school establishments is explored. The origins of the ideas of aesthetic upbringing of preschool children in the world pedagogical thought, the formation of a system of aesthetic education of preschool children are revealed. The experience of "implementation of the content, forms, and methods" of aesthetic education of children in pre-school establishments of Ukraine is generalized and the prospects of using these achievements in the present conditions are defined. The prospects of the use of disciplines of the artistic and aesthetic cycle in the enriched content of aesthetic upbringing of preschoolers and the professional training of future educators are determined. The factors of improvement of the content of aesthetic education of preschool children are analyzed "the formation of a regulatory and legal framework for the regulation of issues of aesthetic education, preparation of teaching and methodological support". The study of disciplines of the artistic and aesthetic cycle in the training of future educators of pre-school educational institutions will facilitate the improvement of higher pedagogical education and will ensure the high-quality formation of the professional competence of graduates for the long-term perspective, will enable them to have professional mobility and high competitiveness on the modern labor market. The future specialists of the pre-school profile of blocks of disciplines from the musical and fine arts will help to improve their professional training, increase their readiness for future practical work with children, and influence the success of solving them tasks of aesthetic education of children. The article substantiates the prospects of the development of forms and methods of aesthetic education of children. The means of influence on aesthetic upbringing of student youth are investigated, efficiency of using disciplines of artistic and aesthetic cycle on the process of professional training of future educators of pre - school educational institutions is substantiated.

Key words: preschool educational institution, preschool child, aesthetic education, stage, content, form, method, vocational training.

Вступ. Проблема художньо-естетичного виховання майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти пов'язана зі зміною пріоритетів ціннісних орієнтацій, яка обумовлена процесами постійної трансформації не тільки в суспільстві, але й у світі, а також процесами глобалізації. Вчені підкреслюють, що художньо-естетичне виховання володіє унікальними можливостями комплексно впливати на всі сфери особистості і сприяти гармонізації її розвитку. Естетичне виховання, на відміну від інших видів виховання, спрямоване перш за все на пробудження в особистості почуттєво-

емоційної сфери і в органічній єдності з інтелектуальним і моральним включає молодь в ціннісний контекст реального життя суспільства і всього людства. Художньо-естетичне виховання надає можливість кожній особистості оцінювати явища дійсності крізь призму найвищих духовно-моральних та художньо-естетичних ідеалів.

Вагома роль в організації процесу естетичного виховання дошкільників засобами мистецтва належить вихователям. Їх завдання полягає у тому, щоб систематично розвивати естетичні сприйняття, почуття та уявлення дітей. Вихователь повинен залучати дітей до діяльності в галузі мистецтва, розвивати їх художньо-творчі здібності. Чим більше естетично розвинена дитина, тим міцніше її художні вміння та навички, тим повніше розвиваються в неї творчі здібності.

Ефективність вирішення цього завдання багато в чому залежить від рівня професійної готовності майбутніх вихователів до такого роду діяльності.

Аналіз наукової літератури дає підстави для висновку, що останнім часом значно підвищився інтерес вітчизняних і зарубіжних учених до питань естетичного виховання молодого покоління, у тому числі дітей дошкільного віку, що є свідченням актуальності зазначеної проблеми. Основними напрямками дослідження цієї проблеми є: визначення завдань, принципів, змісту естетичного виховання (В. Бутенко, І. Зязюн, Л. Масол, С. Мельничук, Н. Миропольська, О. Рудницька, Т. Смирнова, Г. Шевченко та ін.); вивчення форм, методів і засобів естетичного виховання особистості (Е. Белкіна, А. Богуш, Н. Бондаренко, Н. Гавриш, Л. Косачова, В. Котляр, Г. Марочко, Т. Науменко, В. Пабат, Н. Фоломеєва, Л. Хлебнікова та ін.).

Вивчення науково-педагогічних джерел дає підстави стверджувати, що загальнотеоретичні питання культурного розвитку людини з урахуванням естетичної складової висвітлено в працях вітчизняних (Б. Грінченко, А. Макаренко, С. Миропольський, С. Русова, Г. Сковорода, В. Сухомлинський, К. Ушинський та ін.) і зарубіжних (А. Дістервег,

М. Монтессорі, Й. Пестолоцці, Ж.-Ж. Руссо, Р. Штайнер та ін.) педагогів-класиків.

Питання професійної підготовки майбутніх вихователів до естетичного виховання посідає провідне місце в сучасних дослідженнях у галузі психології та педагогіки. Філософсько-естетичні аспекти даної проблеми розглянуто в наукових працях Ю. Афанасьєва, М. Кагана, М. Киященко. Психологічні аспекти естетичного виховання розкриваються у роботах З. Гіптерс, І. Зязюна, О. Миронюк, Д. Остапенко. Теорія естетичного виховання дошкільників ґрунтується на наукових доробках Н. Ветлугіної, В. Ждан, В. Котляра, Л. Суходольської-Кулешової, Є. Фльоріної.

Мета та завдання. З'ясувати роль дисциплін художньо-естетичного циклу у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Методи дослідження. Під час наукового пошуку використовувався комплекс методів дослідження: загальнонаукові (аналіз, синтез, порівняння, систематизація тощо) для узагальнення науково-педагогічних джерел, які розкривають досліджувану проблему; порівняльно-історичний, котрий дозволив визначити блок дисциплін художньо-естетичного циклу у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Результати. Аналіз реальної практики університетської освіти переконує в тому, що дисципліни художньо-естетичного циклу володіють значними потенційними можливостями реалізовувати завдання професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Комплекс професійних якостей вихователя повинен вміщувати: інтерес до спілкування з об'єктами та явищами мистецтва з метою їх естетичного пізнання, потребу в спілкуванні з творами мистецтва, художньо-естетичний кругозір, зацікавленість, потребу до використання мистецтва в естетичному вихованні, поняття важливості завдань естетичного виховання.

Поряд з цим для здійснення роботи з естетичного виховання дошкільників засобами мистецтва для вихователів необхідними є такі якості,

як спостережливість та естетична сприйнятливність. Їх розвиток у педвузі – етап, для якого характерне сполучення естетико-педагогічної освіти, виховання студентів, а також їх самоосвіта й самовиховання.

Майбутній вихователь повинен не лише організовувати художньо-практичну діяльність (театралізовану, художньо-мовну, музично-імпровізаційну тощо), володіти інноваційними технологіями, що розвивають творчі нахили та здібності дітей, формують їх творчу індивідуальність, а й сам бути зразком естетичної вихованості. Ідеї збагачення естетичної свідомості, художньо-естетичного сприйняття, накопичення художньо-естетичного досвіду, активізації художньо-естетичної творчої діяльності вчені пов'язують з розвитком культури особистості, яка має на меті усвідомлення необхідності свободи прояву всіх творчих можливостей. Слід додати, що мова йдеться як про загальну культуру особистості, так і про естетичну та художню. Майбутній вихователь закладу дошкільної освіти має вміти відібрати і спеціально організувати засоби естетичного виховання для дітей.

Вивчення змісту фахової підготовки бакалаврів та магістрів дошкільної освіти показало, що формування естетичної культури здійснюється упродовж усього періоду навчання. Майбутній вихователь має орієнтуватись у жанрах музики, володіти вмінням грати на музичних інструментах, ударно-шумових та дитячих музичних інструментах з діатонічним та хроматичним звукорядом. Таким чином, вихователем має бути створене певне середовище, що позитивно впливатиме на формування естетичної культури дошкільнят через мистецтво.

Важливе місце для майбутнього вихователя в набутті професійних знань та вмінь з питань естетичного виховання посідає якісне засвоєння спеціальних дисциплін художньо-естетичного циклу, таких, як: «Практикум з дошкільного репертуару», «Методика роботи з дитячим вокальним колективом», «Історія музичного мистецтва», «Професійна голосова культура», «Музичний інструмент», «Постановка голосу», «Хоровий спів»,

«Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну», «Художня праця», «Нові технології в образотворчому мистецтві» та інших. Цей цикл завершує курс «Інтегрована підготовка дитячих свят» та «Організація та керівництво музичною діяльністю дітей в закладах дитячої освіти». Метою цих курсів є розкриття теоретичних основ художнього розвитку дітей дошкільного віку, поглиблення фахової підготовки, озброєння майбутніх вихователів уміннями активізувати пізнавальний інтерес дошкільників. Завдання курсів передбачають:

- формування у студентів умінь проектувати, організовувати і реалізовувати пізнавальні, розвивальні і виховні аспекти педагогічної взаємодії в дошкільних навчальних закладах;
- ознайомлення студентів з методологічними основами реалізації принципу інтеграції в музичному вихованні дошкільників;
- розкриття логічної закономірності внутрішніх процесів інтеграції художньо-творчих складових дитячих свят;
- формування у студентів практичних умінь застосовувати інтеграційний підхід до організації дитячих свят.

Базовими для засвоєння цього курсу є набуті студентами знання, вміння та навички з дисциплін художнього, музичного, театрального циклів; педагогічних дисциплін та попередньої практики.

Для успішного виконання діяльності з естетичного виховання дітей засобами мистецтва вихователі повинні володіти знаннями методологічної основи естетичного виховання, естетичних властивостей об'єктів мистецтва; знати твори мистецтва та їх виразні засоби, вимоги до підборів творів мистецтва, завдання естетичного виховання дошкільників, логіку та етапи естетичного виховання дошкільників, форми та методи естетичного виховання дітей дошкільного віку, критерії оцінки творів мистецтва та естетичної вихованості дітей.

Окрім системи знань, готовність педагога дошкільного закладу до естетичного виховання дітей засобами мистецтва передбачає наявність

різноманітних умінь. До загально-педагогічних умінь належать: уміння аналізувати завдання естетичного виховання дошкільників, оцінювати рівень естетичної вихованості дошкільників з урахуванням вікових особливостей, проектувати бажаний результат естетичного розвитку дітей, здійснювати планування роботи з дітьми для використання мистецтва в естетичному вихованні, відбирати високохудожні твори мистецтва, використовувати педагогічно-доцільні форми, методи та прийоми розвитку творчих здібностей кожної конкретної дитини; аналізувати продукти творчої діяльності дітей; прогнозувати можливі труднощі в роботі.

За М. Кіященко, роль естетичного виховання у формуванні творчої позиції полягає у тому, що воно не тільки сприяє розвитку почуттів, оформленню людської чуттєвості та її збагаченню, але й обґрунтовує необхідність творчого ставлення до світу. Саме естетичне виховання показує роль естетичних почуттів у формуванні картини світу та розвиває їх. Проблема творчості – це проблема естетична. Досягти цього допомагають естетичні враження, що розвивають мозок. Здатність до естетичних сприймань та переживань стимулює свободу та яскравість асоціацій, неординарність бачення та мислення.

Слід наголосити на тому, що, виходячи з вимог сьогодення, зміст музично-виховної роботи у сучасному ЗДО отримав нове наповнення, що забезпечує вирішення низки завдань.

Важливо підкреслити, що розроблені та оновлені навчальні програми з музично-естетичних дисциплін базуються на інтеграції за змістом, за видами музичної діяльності, формами та методами навчально-виховної роботи з дошкільниками, на чому, до речі, наголосила Міністр освіти Л. Гриневич щодо нових вимог до викладання навчальних предметів у закладах дошкільної освіти. Впровадження ангажованого навчальними програмами інтеграційного підходу забезпечує створення таких умов навчання, щоб набуті студентами знання з різних дисциплін музично-естетичного блоку являли собою єдину систему.

Взагалі ми вважаємо, що не можна сьогодні уявити вихователя ЗДО, який не вміє забезпечити музично-естетичний розвиток дитини, що передбачає наскрізну інтеграцію дисциплін спеціальності «Дошкільна освіта» і блоків дисциплін художнього та музично-естетичного циклу.

Такий підхід також забезпечує сформованість готовності майбутніх фахівців здійснювати керування мистецькою діяльністю дошкільників за принципом інтеграції, який у свою чергу передбачає гармонійне поєднання у навчально-виховній роботі з дітьми різних видів музично-естетичної діяльності.

Важливим внеском у навчально-методичне забезпечення дисциплін є опубліковані навчальні та навчально-методичні посібники, методичні рекомендації, репертуарні збірники з тематики, передбаченої чинними програмами для ЗДО.

Викладачами створені мультимедійні навчально-методичні посібники: мультимедійні проекти, презентації, музично-дидактичні ігрові посібники з відео – і аудіо додатками, відеофільми, навчальні відеоролики, банк наочних ілюстративних матеріалів, аранжувань, фонограм тощо.

У процесі організованої взаємодії викладачі-методисти здійснюють відеозапис занять вихователів, музичних керівників, керівників гуртків, а також залікових занять студентів-практикантів з метою їх подальшого ретельного аналізу, виявлення власних помилок та позитивних моментів, пошуку студентами шляхів удосконалення своєї професійної підготовки, що значно збагачує навчальний процес, максимально активізує і наближує його до живої практики і реалій сучасного ЗДО.

Готовність майбутнього вихователя дошкільної освіти до художньо-естетичного виховання дітей визначається його професійними якостями та особистим художньо-естетичним розвитком, змістовним виявом його з розуміння суті художньо-естетичних проблем сьогодення, усвідомлення ролі й можливості естетичного виховання в розв'язанні цих проблем: наявність потреби особисто брати участь у культуротворчому процесі, розвинений

художній смак, обізнаність у питаннях мистецтва, прагнення до організації і проведення культурно-просвітницької роботи, вміння практично організувати роботу з художньо-естетичного виховання.

Одним із засобів досконалої художньо-естетичної підготовки майбутніх вихователів дошкільних установ є вокально-хорове виконавство. Упродовж всієї своєї історії народ прагне пізнати мистецькі скарби. Від наших пращурів ми успадкували невичерпне джерело народної пісні та любов до співу, що є певним підґрунтям для створення сприятливих умов культурного та національного розвитку молодого покоління.

Формування музично-пісенної культури, її усвідомлення підростаючим поколінням сьогодні відбувається різноманітними засобами впливу на дітей у процесі навчально-виховної роботи в дитячих садках. Найбільш активно ознайомлення дітей з музичними творами, формами і видами музичної діяльності відбувається під час занять у дитячих закладах, які мають чітко виражену активну форму дії. Але якість проведення різноманітних видів роботи з дітьми забезпечуватиметься лише тоді, коли вихователі матимуть високу професійну майстерність. Тому активні форми впливу на виховання музично-пісенної культури вихователів дитячих закладів повинні опрацьовуватись у процесі занять із музично-естетичного циклу, зокрема при засвоєнні вокально-хорових дисциплін. Хоровий спів – одна з найулюбленіших дисциплін на факультеті дошкільного виховання, його обирають студенти, які додатково опановують музичну спеціалізацію, як дисципліну вільного вибору. У процесі хорового виконавства формується творча особистість студента, удосконалюються різні аспекти його майбутньої професійної діяльності. Так, з одного боку, співаючи в хорі, прислухаючись до рекомендацій керівника, уважно придивляючись до методів його роботи, осмислюючи і аналізуючи його вимоги, студент формується як виконавець. З іншого боку, крім виконавських завдань, студент у цьому хоровому колективі повинен оволодіти формами роботи, виявити свої організаційні вміння.

Процес опанування студентами вокально-хоровим мистецтвом надто складний. На заняттях із хорового класу вони вчаться чистоти інтонування, звукоутворення, правильної дикції, виразності виконання, опановуючи твори з досить складними динамічними відтінками, ритмічними і темповими змінами. При цьому слід зауважити, що важливо не лише навчити студентів співати, а й, насамперед, зацікавити їх високохудожніми музичними творами. Необхідно, щоб студенти відчували насолоду від процесу співу, краси мелодії. Саме на фоні таких емоцій має відбутись спілкування з вокально-хоровим мистецтвом. Тоді у своїй майбутній діяльності вихователі будуть здатні виховати художній смак дітей, підвищити їх музичні здібності.

Завдяки вокально-хоровому виконавству можна формувати в дітях почуття національної свідомості. Тонке відчуття природи, краси, мелодійності, яка стала складовою частиною генотипу українців, зберігалась і передавалась від покоління до покоління через народні пісні, обряди тощо. Слід зауважити, що процес національної свідомості на сучасному етапі становлення української держави набуває особливого значення.

Кожна форма організації дисциплін художньо-естетичного циклу має свої специфічні можливості щодо формування музично-педагогічної компетентності. Зокрема, форма індивідуальних занять («музичний інструмент», «постановка голосу») дозволяє педагогу знайти найбільш тісний контакт зі студентами щодо пошуку індивідуально диференційного підходу до навчання залежно від рівня розвитку здібностей, індивідуальних якостей студента. Виховання у студентів здібностей пізнання музики через розуміння її емоційно смислового змісту, а також оволодіння засобами роботи, інструментальними прийомами для адекватного втілення всього змісту у звучанні як найбільше передбачає індивідуальна форма занять. Бесіда про почуття, настрій, що відображені в музиці й індивідуально відчутті кожним виконавцем завдяки його особистісним якостям, передбачає певні умови, які можливі тільки при індивідуальному контакті педагога зі студентами.

Узагалі, якість навчально-виховної роботи на факультеті дошкільної освіти багато в чому залежить від того, наскільки викладачі вивчили умови, що сприяють розвитку і вдосконаленню професійно-значущих якостей особистості студентів, наскільки індивідуальні особливості кожного студента враховуються в процесі музично-естетичного виховання дітей дошкільного віку.

Одна із важливих особливостей індивідуальних занять дисципліни «Практикум з дошкільного репертуару» – тривале вивчення репертуару, що має як позитивні, так і негативні риси. З одного боку, тривале вивчення репертуару дозволяє студенту більш глибоко, вдумливо засвоювати музичний твір, довго «вживатися» в музичний образ, знаходити найбільш досконалі форми його втілення в конкретному звучанні. З іншого боку, таке тривале вивчення репертуару значно обмежує його діапазон. Цей недолік індивідуальних занять можна подолати за допомогою використання інших форм організації навчального процесу для формування потрібних умінь.

Курс «Співи та музична література» (лекції та практичні заняття), а також «Практикум з дитячого репертуару» надають можливість вивчення великої кількості творів для дітей у взаємозв'язку з проблемами виконання їх на музичному інструменті. Форма лекційних занять дозволяє студентам здобути певні спеціальні знання (про стильові особливості репертуару для дітей, створеного в різні історичні періоди розвитку музичного мистецтва, про особливості музичної мови, використання засобів музичної виразності різними композиторами, про особливості використання різноманітних за жанрами музичних творів).

Форма практичних занять з цих курсів передбачає обов'язкове виконання кожним студентом творів за всіма темами, що вивчаються. Важливою особливістю цього виконання є те, що воно, у своїй більшості, є результатом самостійної роботи із подальшим обговоренням у колективі. Виділені вміння, що формуються на індивідуальних заняттях з музичного інструменту під керівництвом педагога, повинні за цих умов здобути своє

використання і розвиток у самостійній роботі з подальшим обговоренням її результатів. Така колективна форма занять з обговоренням дозволяє порівнювати декілька варіантів виконавської та словесної інтерпретації того самого твору, виконаного різними студентами, добирати варіанти, що найбільш відповідають художнім і педагогічним цілям.

Уведення навчально-пізнавальних педагогічних завдань є важливою умовою музично-професійної підготовки майбутнього вихователя. Під навчальним завданням мається на увазі мета і умови деякої професійної педагогічної дії, яка підлягає формуванню й виконанню у навчанні. При цьому навчальне завдання органічно поєднує в собі специфіку навчальної та професійної діяльності і, що дуже важливо, професійну діяльність розглянуту з точки зору формування і виконання її окремих дій, можна моделювати як систему професійних завдань, підпорядкованих узагальненим цілям діяльності.

Навчально-пізнавальні завдання сприяють педагогізації процесу засвоєння вокальних творів, підвищенню методичної підготовки студентів, наближенню навчання у вузі до умов реальної практичної вокальної роботи вихователя. У вокальному класі навчально-пізнавальні завдання повинні будуватися, передусім, на матеріалі дитячих пісень, тобто на творах, призначених для безпосереднього виконання дітьми. Методичне засвоєння цих творів через вирішення певних завдань може бути одним із шляхів професійного оволодіння цим музичним матеріалом. Слід зауважити, що вирішення навчально-пізнавальних завдань буде також сприяти активізації студентів, викликати в них інтерес до вокальної роботи з дітьми, стане стимулом до набуття знань у галузі вокальної методики.

Процес засвоєння студентами творів вокальної музики повинен бути постійно орієнтованим на дитячу аудиторію. Відомо, що цю аудиторію характеризує не великий запас життєвих і, зокрема, музичних вражень, знань і вмінь, а також конкретність, образність, емоційність мислення і сприйняття. Тому виконання для дитячої аудиторії повинно мати яскраву, конкретну та

доступну образність, обов'язковими компонентами якої є виразність та емоційність. Вокальне виконавство вихователя близьке до театрального. Синтезуючись зі словом у вокальному мистецтві, музичний образ надзвичайно збагачується, слово постійно супроводжує рух музики якби коментує її.

Використання у професійно-педагогічній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти дисципліни художньо-естетичного циклу передбачає активну педагогічну діяльність по досягненню естетичних цілей музичного виховання. Однією з них є дисципліна «Аналіз музичних творів», метою викладання якої є формування у студентів навичок сприймання форм як найсильнішого виразного засобу музики та вмінь застосування набутих знань з аналізу форм у майбутній діяльності з музичного виховання дошкільників. Навчальна дисципліна «Методика музичного виховання» систематизує та узагальнює досвід естетичного виховання дітей. Основними завданнями даної дисципліни є:

- формувати спеціальні знання щодо поняття «музикальність»;
- ознайомити студентів із закономірностями процесу музичного розвитку дошкільників;
- надати знання зі створення педагогічних умов організації музично- педагогічної роботи з дітьми;
- сприяти практичному опануванню методами і прийомами, видами та формами музичного виховання дітей;
- ознайомити студентів з сучасними програмами музичного виховання дітей та музичним дошкільним репертуаром, вимогами до нього;
- сприяти створенню репертуарного фонду для майбутньої творчої самостійної роботи;
- ознайомити студентів із сучасними технологіями музичного виховання дошкільників;
- закласти основи професійного самовдосконалення майбутнього музичного керівника;

- формувати у студентів музично-мовленнєві вміння та навички.

Обговорення. Автори статті поділяють погляди В. Бутенка, І. Зязюна, Л. Масол, С. Мельничука, Н. Миропольської, О. Рудницької, Т. Смирнової, Г. Шевченко та інших українських науковців щодо важливості використання дисциплін художньо-естетичного циклу у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Висновки. Отже, вивчення дисциплін художньо-естетичного циклу у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти сприятиме удосконаленню вищої педагогічної освіти та забезпечить високоякісне формування професійної компетентності випускників на довготривалу перспективу, надасть їм змогу мати на сучасному ринку праці професійну мобільність та високу конкурентоспроможність.

Таким чином, опанування майбутніми фахівцями дошкільного профілю блоків дисциплін з музичного і образотворчого мистецтва сприяє вдосконаленню їх професійної підготовки, підвищенню готовності до майбутньої практичної роботи з дітьми, впливає на успішність вирішення ними завдань естетичного виховання малюків.

ЛІТЕРАТУРА

- Велтугіна Н. О. Принципи музичного виховання дітей. Дошкільне виховання. 1962. № 10. С.1-3.
- Долинна О. Завдання естетичного виховання. Дошкільне виховання. 2000. № 7. С.16-17.
- Донченко О. В. Проблема естетичного виховання дітей дошкільного віку в педагогічній думці України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.): дис... канд. пед. наук: 13.00.01, Х., 2005. 238 с.
- Кононова Н. Г. Музыкально-дидактические игры для дошкольников. М.: Просвещение, 1982. 96 с.
- Котляр В. П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей: Навчальний посібник. Запоріжжя: Просвіта, 2003. 188 с.
- Національна державна комплексна програма естетичного виховання. Рідна школа. 1995. № 12. С. 29-52.
- Олексюк О. М. Музична педагогіка. К., 2006. 188 с.
- Падалка Г. М. Музична освіта в Україні: концептуальні аспекти : колективна монографія. Вид. друге доповн. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. С. 21-55.
- Савченко Р. А. Компетентнісний підхід у музичній підготовці майбутніх педагогів дошкільної освіти. Вісник Луганськ. нац. у-ту імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки, № 7(218), 2011. Ч.ІІ, С. 144-148.

REFERENCES

- Dolynna, O. (2000) *Zavdannia estetychnoho vykhovannia* [Tasks of aesthetic education]. *Doshkil'ne vykhovannia*, № 7. 16-17. (in Ukrain).

- Donchenko, O.V. (2005) *Problema estetychnoho vykhovannia ditei doshkil'noho viku v pedahohichnii dumtsi Ukrainy (kinets XIX – pochatok XX st.)* [The problem of aesthetic upbringing of preschool children in the pedagogical thought of Ukraine (the end of the nineteenth and early twentieth centuries)] (Candidate's thesis), Kharkov, Ukraine (in Ukrainian).
- Kononova, N.H. (1982) *Muzykalno-didakticheskie ihry dlia doshkol'nikov* [Musical-didactic games for preschoolers], Moskva: Prosveshchenie (in Russian).
- Kotliar, V.P. (2003) *Osnovy obrazotvorchoho mystetstva i metody khudozhnoho vykhovannia ditei* [The basis of fine art and the method of artistic education of children]: Navchal'nyi posibnyk, Zaporizhzhia: Prosvita (in Ukrainian).
- Natsional'na derzhavna kompleksna programa estetychnogo vykhovannia. (1995) [National state comprehensive program of aesthetic education]. *Ridna shkola*, 12, 29-52 (in Ukrainian).
- Oleksiiuk O. M. (2006) *Muzychna pedahohika*. [Music Pedagogy], Kyiv (in Ukrainian).
- Padalka G. M. (2011) *Muzychna osvita v Ukraini: kontseptual'ni aspekty* [Musical Education in Ukraine: A Conceptual Aspects]: kolektyvna monografiia. 2-e vyd. dopovn. Kyiv: NPU imeni M. P. Dragomanova, 21-55. (in Ukrainian)
- Savchenko R. A. (2011) Kompetentnisnyi pidkhid u muzychnii pidgotovtsi maibutnikh pedagogiv doshkil'noi osvity [Conceptual approaches to the musical preparation of future pedagogues of pre-school education]. *Visnyk Lugans'k. nats. u-tu imeni Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauky*, 7(218), II, 144-148. (in Ukrainian)
- Vieltuhina. N. (1962). Pryntsyipy muzychnoho vykhovannia ditei [Principles of musical education of children]. *Doshkil'ne vykhovannia*, 10, 1-3. (in Ukrainian).

Інформація про авторів:

Танько Тетяна Петрівна: ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3752-0539>, доктор педагогічних наук, професор кафедри естетичного виховання і технологій дошкільної освіти, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, вул. Валентинівська, 2, м. Харків, Україна 61166
e-mail: dochfak_hnpu@mail.ru

Тарарак Наталія Григорівна: ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5350-8594>, доктор педагогічних наук, професор кафедри естетичного виховання і технологій дошкільної освіти, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, вул. Валентинівська, 2, м. Харків, Україна 61166
e-mail: dochfak_hnpu@mail.ru

Information about the authors:

Tanko Tetyana: ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3752-0539>; doctor of pedagogical sciences, Professor of the Department of Aesthetic Education and technologies for preschool education, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Valentynivska street, 2, Kharkiv, Ukraine 61166
e-mail: dochfak_hnpu@mail.ru

Tararak Nataliya: ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5350-8594>, doctor of pedagogical sciences, Professor of the Department of Aesthetic Education and technologies for preschool education, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Valentynivska street, 2, Kharkiv, Ukraine 61166
e-mail: dochfak_hnpu@mail.ru

Цитуйте цю статтю як: Танько Т.П., Тарарак Н.Г. Роль дисциплін художньо-естетичного циклу у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2018. № 45 С. 163-177. <http://doi.org/10.5281/zenodo.2620853>

Дата надходження статті до редакції: 28.11.2018
Стаття прийнята до друку: 14.12.2018